

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 1 juli 2022
(OR. en)

10596/22

ECOFIN 659
UEM 181
SOC 395
EMPL 267
COMPET 537
ENV 654
EDUC 258
RECH 405
ENER 327
JAI 939
GENDER 118
ANTIDISCRIM 92
JEUN 130
SAN 410

BEGELEIDENDE NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: het Comité van permanente vertegenwoordigers (2e deel) / de Raad
Betreft: Ontwerpconclusies van de Raad Ecofin over de houdbaarheid van de
overheidsfinanciën 2021

In bijlage zijn opgenomen de ontwerpconclusies van de Raad over de houdbaarheid van de
overheidsfinanciën 2021. Deze zijn op 29-30 juni 2022 opgesteld door het Economisch en
Financieel Comité.

VERSLAG OVER DE HOUDBAARHEID VAN DE OVERHEIDSFINANCIËN 2021

– Ontwerpconclusies van de Raad Ecofin –

De Raad (Ecofin):

1. IS INGENOMEN MET het verslag over de houdbaarheid van de overheidsfinanciën 2021 van de Commissie, waarin de beoordeling van de risico's voor de houdbaarheid van de begroting in de hele Europese Unie wordt geactualiseerd op basis van een verrijkte multidimensionale aanpak en aan de hand van het vergrijzingsverslag 2021. ONDERKENT de methodologische verbeteringen die in het verslag zijn aangebracht, met name de vereenvoudiging en verfijning van de schuldhoudbaarheidsanalyse, mede doordat rekening gehouden is met het effect van de door NextGenerationEU teweeggebrachte investeringen op de bbp-groei op middellange termijn en door de opnemings van een analyse waarin de met klimaatverandering verband houdende begrotingsrisico's worden geïllustreerd, maar merkt op dat in de analyse tot dusver geen rekening is gehouden met het potentiële effect van de door NextGenerationEU teweeggebrachte hervormingen op de bbp-groei op middellange termijn. WIJST ER OPNIEUW OP dat de houdbaarheidsanalyse van de Commissie verschillende functies heeft, waaronder het in kaart brengen van mogelijke begrotingsrisico's voor de lidstaten met het oog op het formuleren van beleidseisen en -aanbevelingen in het kader van het stabiliteits- en groeipact en het Europees Semester. CONSTATEERT dat de nieuwste bevindingen in het voorjaarspakket van de Commissie in grote lijnen die van het verslag over de houdbaarheid van de begroting 2021 bevestigen en weinig veranderen aan de risico-indeling.

2. NEEMT NOTA van de beoordeling door de Commissie dat er in de meeste lidstaten over het algemeen beperkte onmiddellijke begrotingsrisico's lijken te zijn, hoewel er nog budgettaire en macro-economische kwetsbaarheden blijven bestaan. Financiering uit NextGenerationEU en het verwachte groei-effect van investeringen uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit spelen een belangrijke rol bij het beperken van kortetermijnrisico's. De hoge schuld niveaus, die als gevolg van de COVID-19-crisis verder zijn gestegen, en de zeer negatieve internationale netto-investeringsposities in sommige lidstaten vormen echter een belangrijke bron van kwetsbaarheid op korte termijn.

3. NEEMT er KENNIS VAN dat volgens de beoordeling van de Commissie verschillende lidstaten op middellange termijn, bij ongewijzigd beleid, met grote risico's zullen worden geconfronteerd, voornamelijk door een hoge overheidsschuld en opwaartse schuldtrajecten ten gevolge van een zwakke initiële begrotingspositie en, in sommige gevallen, verwachte stijgingen van leeftijdsgelateerde overheidsuitgaven, alsmede gevoeligheid voor ongunstige schokken, waaronder een minder gunstig rente-groeiverschil. CONSTATEERT dat er in de beoordeling nog meer factoren zijn meegenomen: enerzijds zijn – met name aan overheidsgaranties gerelateerde – voorwaardelijke verplichtingen een extra risicofactor; anderzijds vormen de verbeterde structuur van de overheidsschuld, met name door de verlengde gemiddelde looptijden, en het verwachte gunstige effect van structurele hervormingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, risicobeperkende factoren. NEEMT NOTA van de uitzonderlijke onzekerheid over de economische vooruitzichten als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de uitdagingen die voortvloeien uit de hoge inflatie.

4. WIJST EROP dat volgens de beoordeling van de Commissie verschillende lidstaten op lange termijn, bij ongewijzigd beleid, met grote risico's zullen worden geconfronteerd, voornamelijk als gevolg van de verwachte stijging van de kosten van de vergrijzing en in sommige gevallen als gevolg van kwetsbaarheden in verband met de hoge overheidsschuld. HERINNERT ERAAN dat demografische veranderingen de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn onder grote druk zetten.

5. BESEFT dat hoge overheidsschulden economische groei in de weg kunnen staan en ten koste kunnen gaan van het vermogen van lidstaten om bij verdere economische neergang anticyclische stabilisatie te bewerkstelligen, en negatieve overloopeffecten kunnen hebben op financieringsvoorwaarden en de financiële stabiliteit in de gehele Unie, en met name in de landen die de euro als gemeenschappelijke munt hebben.

6. WIJST EROP dat in het verslag over de houdbaarheid van de begroting 2021 wordt bevonden dat er, zodra de economische omstandigheden het toelaten, een begrotingsbeleid moet worden gevoerd dat gericht is op het tot stand brengen van prudente begrotingssituaties op middellange termijn en het waarborgen van de houdbaarheid van de schuld, waarbij de investeringen worden verhoogd, niet in de laatste plaats om de groene en de digitale transitie te verwezenlijken. ERKENT dat de uitvoering van geplande structurele hervormingen, mede in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit en conform de landspecifieke aanbevelingen die in het kader van het Europees Semester zijn uitgebracht, een belangrijk element zal zijn voor het verminderen van de risico's voor de houdbaarheid van de begroting. WIJST EROP dat de passende combinatie van beleidsmaatregelen om uitdagingen op het gebied van budgettaire houdbaarheid aan te pakken, gericht moet zijn op het bevorderen van groei, gezonde overheidsfinanciën, onder meer door hervorming van de stelsels voor pensioenen, gezondheidszorg en langdurige zorg, en op het waarborgen van macrofinanciële stabiliteit. MERKT OP dat de klimaatproblematiek de lidstaten ertoe noopt in toenemende mate rekening te houden met de implicaties ervan in de begrotingsplanning, naast een effectief mitigatie- en adaptatiebeleid.

7. HERHAALT dat moet worden vastgehouden aan een adequaat vergrijzingsbeleid, met inachtneming van landspecifieke situaties, en dat er geen maatregelen mogen worden genomen waarmee reeds ingezette hervormingen ter verbetering van de houdbaarheid worden teruggedraaid. Een dergelijk beleid omvat het nemen van verdere stappen om de werkelijke pensioenleeftijd te verhogen, mede door een langere en hogere arbeidsparticipatie te bevorderen en vervroegde uittreding uit de arbeidsmarkt tegen te gaan, waarbij in de opzet van de pensioenstelsels rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van de levensverwachting.

8. ROEPT de lidstaten, met name die waarvoor is geconstateerd dat zij op middellange termijn een hoog houdbaarheidsrisico lopen, OP om voor de periode na 2023 een begrotingsbeleid te voeren dat gericht is op het tot stand brengen van prudente begrotingssituaties op middellange termijn en het waarborgen van geloofwaardige geleidelijke schuldvermindering en budgettaire houdbaarheid op middellange termijn door middel van geleidelijke consolidatie, investeringen en hervormingen conform de landspecifieke aanbevelingen. VERZOEKT de lidstaten en de Commissie de bevindingen van het verslag in aanmerking te nemen in hun analyses, de daaruit voortvloeiende beleidsvereisten en aanbevelingen in het kader van het stabiliteits- en groeipact en het Europees Semester. Deze strategieën en ontwikkelingen omtrent de houdbaarheid van de overheidsfinanciën zullen ook in het vervolg regelmatig door de Raad en de Commissie worden gemonitord, met onder meer aandacht voor nieuwe ontwikkelingen in de macro-economische en financiële omstandigheden, begrotingsbeleid en structurele hervormingen, met name ten aanzien van de stelsels voor de pensioenen, de gezondheidszorg en de langdurige zorg.

9. VERZOEKT de Commissie om uiterlijk begin 2025 haar regelmatige grondige algehele beoordeling van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën te verrichten, mede aan de hand van de geactualiseerde prognoses van de leeftijdsgerelateerde uitgavenprognoses in het komende vergrijzingsverslag 2024, en de bevoegde voorbereidende instanties van de Raad tijdig in kennis te stellen van relevante herzieningen van de onderliggende methodiek van de schuldhoudbaarheidsanalyse. Dit houdt verdere methodologische verbeteringen van de beoordeling van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën in, evenals voortzetting, in samenwerking met de lidstaten, van de analyse van de met klimaatverandering verband houdende begrotingsrisico's. VERZOEKT de Commissie tussentijds de duurzaamheidsbeoordeling van de Commissie regelmatig bij te werken (via de "Debt Sustainability Monitor"). Het Economisch en Financieel Comité en het Comité voor de economische politiek wordt gevraagd om op basis van de grondige algehele beoordeling verslag uit te brengen aan de Raad.
